

PRIMER SEMINARSKE NALOGE

pri predmetu

GLOBALNI LOGISTIČNI TOKOVI

Postopki špediterja pri uvozu osebnega avtomobila i20 iz Južne Koreje

Pripravil: mag. Marino MEDEOT

November, 2018

KAZALO

1.	UVOD	4
2	UVOZ AVTOMOBILA HYUNDAI i20 IZ JUŽNE KOREJE	5
2.1	Pojem špedicija in špediter	5
2.2	Odpremni pogoji blaga	6
3	PREVOZNE KLAUZULE	6
3.1	Prevoz po pariteti FOB	6
3.1	Prevoz po pariteti CIF	9
3.2	Prevozni dokumenti	11
3.3	Vrste dajatev pri uvozu avtomobila iz tretjih držav	11
3.3.1	Carina	12
3.3.2	Davek na dodano vrednost	12
3.3.3	Davek na motorna vozila	12
3.4	Obračun dajatev pri uvozu avtomobila po pariteti CIF	14
4	SKLEP	15
	LITERATURA IN VIRI	15

1. UVOD

V seminarski nalogi so predstavljeni, postopke špediterja pri uvozu osebnega avtomobila, znamke Hyundaj i20 z bencinskim motorjem iz Južne Koreje.

Transport avtomobila bo potekal z ladjo Koper do luke Koper, kjer bo za avto potekal carinski postopek. Po končanem carinjenju bo vozilo prevzel že znan kupec, ki je tudi naročnik špedicijske storitve.

Namen seminarske naloge je predstavitev poslovne dejavnosti špedicije in naloge špediterjev. Med področja špedicije sodijo organizacija kopenskega prevoza, cestnega in železniškega, prevoza po zunanjih in notranjih vodah ter zračnega prevoza. Osnovni pravni viri pri špediterskih poslih so predpisi s področja obligacij, prometa, trgovine, javnih dajatev in mednarodnih sporazumov; ta prepletenost kaže na izredno zahtevnost obvladovanja špediterskega posla.

Pri tem pa so pomembne uzance in mednarodne trgovinske klavzule.

Namen Incoterms-a je zagotoviti vrsto mednarodnih pravil za razlago in tolmačenje v mednarodni trgovini najpogosteje uporabljenih trgovskih uzanc. S tem se izognemo ali vsaj znatno zmanjšamo stopnjo negotovosti glede različnih razlag teh določil v različnih državah (GZS, 2000).

V našem primeru je za uvoz osebnega avtomobila naročnik pozval špediterja, da preveri način prevoza z prevozno klavzulo paritete FOB in CIF in jih primerja med seboj. Po končani analizi pa se naročnik odloči po kateri prevozni klavzuli se bo opravil prevoz. V seminarski nalogi bo tudi širše pojasnjena vloga špediterja in njegove naloge v logistični podpori mednarodno trgovinskih poslih.

2 UVOZ AVTOMOBILA HYUNDAI i20 IZ JUŽNE KOREJE

2.1 Pojem špedicija in špediter

Špedicija je specializirana gospodarska dejavnost za organiziranje premeščanja blaga in drugih s tem povezanih poslov. Nejasnost definicije je v tem, da so špediterske vse tiste storitve, ki so potrebne, da pride blago od prodajalca do kupca.

Špediter je tako organizator in koordinator prevoza blaga. Kot subjekt je to podjetje, ki se ukvarja s špeditersko dejavnostjo.

Je organizator vseh tistih dejavnosti, ki prispevajo k cilju, da blago premestimo iz kraja v kraj od prodajalca do kupca, brezhibno, pravočasno in z najmanjšimi stroški.

Špediter je po špediterskih uzancah organizator odprave in dostave stvari z vsemi prevoznimi sredstvi in po vseh prevoznih poteh. S špeditersko pogodbo se zavezuje, da bo za prevoz sklenil v svojem imenu in na račun naročnika, v imenu in na račun naročnika ali v svojem imenu in za svoj račun prevozno pogodbo in druge, za to potrebne pogodbe ter opravil druge običajne posle in dejanja, naročnik pa se zavezuje, da mu bo za to dal določeno plačilo.

Ponudba špediterja naročniku obsega le v njej izrecno navedene posle in zavezuje do izteka navedenega roka.

Vse posle opravlja špediter na podlagi naročila oz. dispozicije.

Naročilo se praviloma daje pisno, če pa se daje ustno, po telefonu, s teleksom ali s telegramom, mora biti potrjeno najpozneje naslednjega delovnega dne. Ko je špediterju dano pooblastilo, se šteje, da mu je dano tudi pooblastilo za plačilo voznin, dajatev in drugih stroškov.

Naročilo za odpravo blaga čez mejo vsebuje za špediterja obveznost za vsa potrebna carinska dejanja, če ni v pogodbi drugače dogovorjeno. Nalog za carinjenje stvari pa ne vsebuje za

špediterja obveznosti, da plača za naročitelja carinske davščine.

Naročnik v prodajni pogodbi, skladno s pariteto iz pogodbe, obveže svojega partnerja, da pri prevozu blaga upošteva navodila špediterja. Ta ne odgovarja za škodo, če se naročnikov partner ne ravna po navodili (Stupica, 2002, str.8-11).

2.2 Odpremni pogoji blaga

Odprema blaga običajno vsebuje mednarodne odpremne pogoje, klavzule oz. paritete, ki so oblikovane po mednarodni carinski organizaciji, da bi olajšale in do neke mere standardizirale prodajo blaga v tujini. Ti določajo kraj in čas izročitve, prehoda nevarnosti, prehoda stroškov od prodajalca na kupca.

V mednarodnem tržnem prometu se uporabljajo mednarodni tržni izrazi – Incoterms (Stupica, 2002, str.11).

3 PREVOZNE KLAUZULE

Prodajalec iz Južne Koreje in kupec iz Slovenije se dogvarjata za dobavo osebnega avtomobila znamke Hyundai i20 z bencinskim motorjem. Prevoz bo potekal z ladjo Koper iz luke Pusan do luke Koper. Ker pa še kupec preverja najugodnejšo prevozno klavzulo se za posel še nista dogovorila.

3.1 Prevoz po pariteti FOB

Pariteta FOB ali franko na ladijski krov je izključno namenjena za pomorski in rečni promet. Pri tej pariteti prodajalec dostavi blago v imenovano odpremno luko preko ladijske ograje in za blago ustrezno uredi vse izvozne carinske postopke. Ko blago prestopi ladijsko ograjo se praviloma odgovornost za poškodbo ali izgubo blaga prenese na kupca. Tudi, če kupec

zavaruje blago od skladišča do skladišča, se odgovornost prodajalca v primeru paritete FOB na ladijski krov, ne prenese na kupca. Pariteta FOB je primerna za prevoz le določenih tovorov, ki jih resnično prenašamo preko ladijske ograje kot posamičen artikel ali pa za prevoz tekočin in sipkega tovara. Primerna pa ni za kontejnerski prevoz, saj se ne more kontrolirati kaj se dogaja z blagom, preden pride na ladijski krov in s tem ugotavljati v kakšnem stanju je blago. S tem je posledično težko ugotavljati kdo prevzame odgovornost za morebitne nastale škode, saj se na ladijskem krovu zabojniki ne odpirajo.

Po pariteti FOB Incoterms 2010 so točno določene razmejitvene obveznosti med prodajalcem in kupcem.

Obveznosti prodajalca so:

- nakladanjem blaga
- domači cestni transport
- manipulativni stroški
- stroški pri izvoznem carinjenju blaga

Obveznosti kupca pa so stroški, ki nastanejo, ko blago prestopi ladijsko ograjo:

- zavarovanje blaga
- mednarodni transport
- razlaganje na terminalu
- carinjenje pri uvozu blaga
- davek DDV
- dostava blaga
- razkladanje blaga

INCOTERMS® 2010 - FOB

Slika 1: Grafični prikaz primera FOB

Vir: http://www.sbaza.net/clanek_html.php?url_clanka=clanki_sb1%2Ffg%2Ffizpit_odgovori_pravna_razmerja2.sb&vsebina_replace=fg

Konkretizacija primera s FOB klavzulo:

V našem primeru uvoza osebnega avtomobila bi prodajalec poskrbel, da bi uredil vse potrebno, da vozilo dostavi do ladijske ograje in na ladijski krov in s tem prevzame vse potrebne stroške in obenem tudi odgovornosti. Od tu naprej pa za vse potrebno poskrbi kupec. Smisel klavzule je določitev kritične točke prehoda bremena (nevarnosti, stroški) iz ene stranke na drugo.

Obveznosti prodajalca so:

- dostava vozila v luko Pušan
- urediti vse potrebno za izvozno carinjenje avtomobila
- naložiti avtomobil na dogovorjeno ladjo Koper

Obveznosti kupca pa so:

- plača kupnino blaga
- organizirati prihod ladje Koper v luko Pušan
- organizirati prevoz z ladjo
- urediti potrebna zavarovanja
- organizirati razkladanje avtomobila v luki Koper
- urediti vse potrebno za carinjenje pri uvozu avtomobila v carinskem uradu Koper

- urediti plačilo DDV
- prevzem vozila v luki Koper

3.1 Prevoz po pariteti CIF

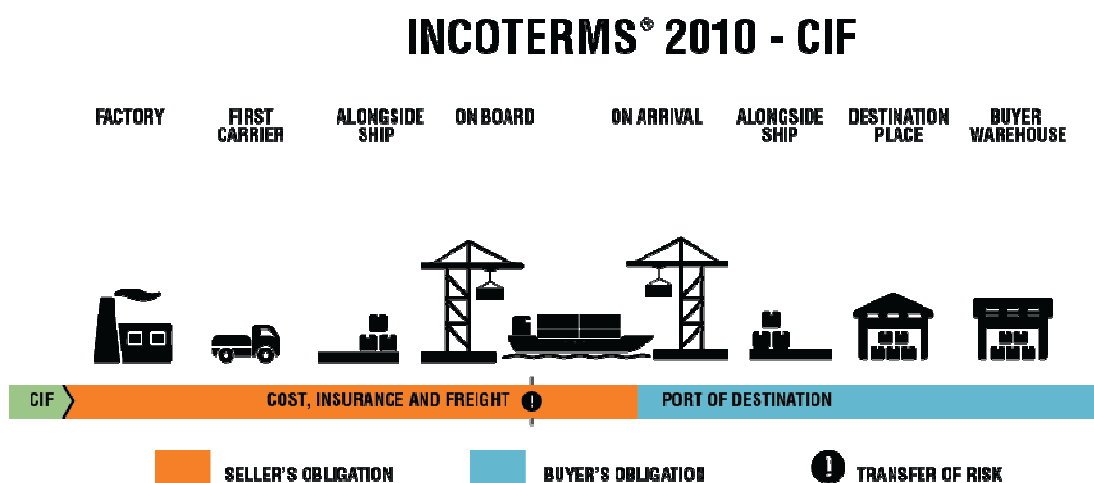
Pariteta CIF Incoterms 2010 so ravno tako točno določene razmejitvene obveznosti med prodajalcem in kupcem, (cost, insurance and freight – stroški, zavarovanje in prevoznina)

Obveznosti prodajalca so:

- nakladanje blaga
- domači cestni transport
- manipulativni stroški
- stroški pri izvoznem carinjenju
- zavarovanje blaga
- mednarodni transport
- razlaganje na terminalu

Obveznosti kupca so:

- stroški pri uvoznem carinjenju
- plačilo DDV
- dostava blaga
- razkladanje blaga

Slika 2: Grafični prikaz primera CIF

Vir: http://www.sbaza.net/clanek_html.php?url_clanka=clanki_sb1%2Ffg%2Fizpit_odgovori_pravna_razmerja2.sb&vsebina_replace=fg

Konkretizacija primera s CIF klavzulo:

V tem našem primeru uvoz osebnega avtomobila, po pariteti CIF ima prodajalec iste obveznosti kot pri pariteti FOB le, da mora prodajalec še poskrbeti za prevoz do namembne luke in urediti zavarovanje blaga v tem primeru do luke Koper. Pariteta CIF nam določa dve razmejitveni kritični točki, točko tveganja, ki razmeji organizacijo, ter stroške prevoza. Prodajalec organizira prevoz v namembno luko in s tem nosi stroške prevoza in zavarovanja. Tveganje poškodbe in izgube blaga pa preide na kupca že v odpremni luki ko blago preide preko ladijske ograje.

Obveznosti prodajalca so:

- dostava vozila v luko Pušan
- urediti vse potrebno za izvozno carinjenje avtomobila
- naložiti avto na dogovorjeno ladjo Koper
- organizirati prihod ladje Koper v luko Pušan
- organizirati prevoz z ladjo
- urediti potrebna zavarovanja

Obveznosti kupca pa so:

- plača kupnino blaga
- organizirati razlaganje avtomobila v luki Koper
- urediti vse potrebno za carinjenje pri uvozu avtomobila v carinskem uradu Koper
- urediti plačilo DDV
- prevzem vozila v luki Koper

Klavzule izključno urejajo razmerje (prodajalec, kupec) , nimajo pa nobene veze z prevozno pogodbo.

3.2 Prevozni dokumenti

Ko se prodajalec in kupec dogovorita o prodaji oziroma o nakupu blaga in si določita mednarodne odpremne pogoje klavzule (paritete) je potrebno, da v transport blaga vključita izvajalce tovrstnih storitev – špediterje. Špediterji se s podpisom pogodbe obvežejo, da bodo po naročnikovih navodilih opravili vse posle na podlagi naročila oz. dispozicije. Dispozicija zajema vse potrebne podatke o blagu, načinu transporta, času in kraju transporta..

V špediciji se uporabljajo različni dokumenti, ki urejajo različna obligacijska razmerja med udeleženci v mednarodnem transportu.

- Standardni špediterski dokumenti sem spadajo mednarodni špediterski dokument izdani s stran organizacije FITA (mednarodno združenje špediterjev)
- Standardni transportni, carinski, zavarovalni in drugi dokumenti
- Razni obrazci, ki so potrebni v špediterski tehniki

Pri uvozu osebnega avtomobila iz Južne Koreje je potrebna uporaba obrazca EUL (enotne upravne listine), ki ga sme izpolnjevati samo zato pooblaščen uradna oseba (špediter). Obrazec sestavlja osem listov. Prve tri uporablja pošilatelj oziroma država izvoznica, ostalih pet pa uporablja država uvoznica.

3.3 Vrste dajatev pri uvozu avtomobila iz tretjih držav

Pri uvozu (postopek sprostitev v prost promet) osebnih motornih vozil iz tretjih držav se obračunajo in plačajo naslednje dajatve:

- carina
- davek na dodano vrednost (DDV) po stopnji 22 %,
- davek na motorna vozila (DMV) po stopnji od 1 do 13 %

3.3.1 Carina

Skupna carinska osnova je eden od najpomembnejših sporazumov EU za zaščito trgovine. Ta sporazum določa enotne carinske dajatve za vse uvožene proizvode iz tretjih držav za vse članice EU, ne glede na geografsko lego in status.

Osnova za določitev zneska carine je carinska vrednost blaga, v katero se všttevajo vsi stroški zunaj carinskega območja Skupnosti, če niso upoštevani v plačani ali plačljivi ceni za uvoženo blago (npr. prevozniki stroški, stroški zavarovanja, stroški natovarjanja in pretovarjanja ipd.)

V državah članicah EU je uvedena **5%** carinska stopnja za uvoz vozil v EU, razen za tiste države, s katerimi so sklenjeni posebni bilateralni sporazumi o avtomobilskem sektorju.

Carinski postopek se izvede pri blagovni izpostavi z vložitvijo pisne carinske deklaracije, ki se ji priložijo drugi predpisani dokumenti (račun, potrdilo o poreklu, prevozne listine itd.). V večini primerov se pri carinjenju praviloma upošteva transakcijska vrednost vozila (po priloženem računu), obstajajo pa tudi druge metode določanja carinske vrednosti blaga v skladu s carinsko zakonodajo.

3.3.2 Davek na dodano vrednost

Osnova za DDV pri uvozu je carinska vrednost blaga, v katero se všttevajo carina, DMV in okoljska dajatev, ter drugi stroški (če že niso vključeni), ki nastanejo do prvega namembnega kraja v Sloveniji.

3.3.3 Davek na motorna vozila

Osnova za davek na motorna vozila pri uvozu je vrednost blaga, določena v skladu z 38. členom Zakona o DDV, v katero se všteva tudi carina in okoljska dajatev.

Prodajalec, ki prodaja avtomobile mesečno nakazuje vlagati davčne obračune pri pristojnem davčnem organu in plačati davek na motorna vozila.

Davek od posameznega novega motornega vozila se plačuje po določenih stopnjah od davčne osnove in stopnje obremenjevanja okolja:

Izračunaj si DMV

Datum izračuna	<input type="text" value="11-6-2018"/>
Vrsta vozila	<input type="text" value="Osebno vozilo"/>
Vrsta goriva	<input type="text"/>
Izpust CO2	<input type="text"/>
Izpust EURO	<input type="text"/>
Vozilo z najmanj 8 sedeži	☐
Izpust trdih delcev večji od 0,005 g/km (samo za dizel)	☐
Moč motorja	<input type="text"/> kW *
Delovna prostornina	<input type="text"/> ccm *
Delovanje motorja	<input type="text" value="Štiritaktni (+vse ostalo)"/>
Davčna osnova	<input type="text"/> € *

Slika 3: Interaktivni obrazec za izračun DMV
Vir: <http://www.ekomobil.si/dmv-izracun/>

3.4 Obračun dajatev pri uvozu avtomobila po pariteti CIF

Odločili smo se za pariteto CIF po kateri bo špediter dostavil avtomobil. Po tej pariteti špediter organizira prevoz, plača vse stroške v zvezi s prevozom in stroške zavarovanja do luke Koper. Ko prispe blago v luko Koper moramo mi, kot kupec poskrbeti (pod pogojem, da je avtomobil prispel v 20 feetnem kontejnerju) za:

- raztovarjanje iz ladje
- zavarovanje v luki za primer poškodb, tveganj preko ladijske ograje (cena blaga +10%)
- prevzem blaga (prevoz kontejnarja v skladišče in iz skladišča pred skladišče in skladanje blaga iz kontejnerja
- carinjenje blaga pri uvozu

Če računamo, da je nabavna vrednost avtomobila 16.139€, potem znašajo dajatve, ki jih plača kupec za ta avtomobil:

Tabela 1: Specifikacija stroškov pri uvozu , ki bremenijo kupca

RAZTOVARJANJE BLAGA IZ LADJE	2.160 €
ZAVAROVANJE BLAGA	50 €
PREMIK BLAGA	250 €
CARINJENJE BLAGA	807 €
DDV	3.228 €
DMV	1.197 €
Skupaj	7.692 €

4 SKLEP

Špedicija je specializirana gospodarska dejavnost za organiziranje premeščanja blaga in drugih s tem povezanih poslov.

Špediter je tako organizator in koordinator prevzema, prevoza in predaje blaga.

V mednarodnem tržnem prometu se uporabljajo mednarodni tržni izrazi – Incoterms. V seminarski nalogi smo med seboj primerjali paritete CIF in FOB,.

Ugotovili smo, da je za kupca ugodnejša uporaba paritete CIF, ker prevozne stroške in zavarovanje do namembne luke Koper nosi prodajalec. Tveganje poškodbe in izgube blaga pa pri FOB preidejo na kupca že v odpremni luki, ko blago prispe preko ladijske ograje oz. na njen krov.

LITERATURA IN VIRI

1. STUPICA, Žiga. Kritična presoja carin, davkov in trošarin pri špediterskih poslih, magistrsko delo, Ekonomska fakulteta, Ljubljana, 2002
2. SRDJAN, Červenjak. Uporaba incoterms, seminarska naloga, Fakulteta za pomorstvo in promet, Portorož, 2006
3. Berc, Igor. Skupna zunanja trgovinska politika EU po sektorjih – avtomobilska industrija, diplomsko delo, Ekonomska fakulteta, Ljubljana, 2006
4. <http://www.carina.gov.si/index.php?id=10812>
5. http://www.sbaza.net/clanek_html.php?url_clanka=clanki_sb1%2Ffg%2Ffizpit_odgovori_pravna_razmerja2.sb&vsebina_replace=fg
6. Intereuropa Koper